

skorej enako vterdi in de se da práv lepó in s pridam vdelovati.

Práv bi bilo, de bi tudi pri naših domačijah si hrastovo, sosebno pa orehovo drevje, ktero ima malo černine, veliko pa beline, pripravljali po danim uku, zato, kér orehoviga lesa belina je močno sočna, zavoljo tega rada ognije v majhnim času, ali se je pa červojedina (kukic) loti.

Tudi po naravoznanji se zamore koristnost imenovaniga ravnanja lahko spričati ali dokazati, takó le: po sočnim pa oguljenim drevesu ne more sok mladih letin na deblo nadevati, tudi mladik ne poganjati; brun ali belina poprejšnih let je tedaj prisiljena zgostiti in vterditi se.

(Dalje sledí.)

Nektere prigodbe iz življenja dveh umnih kmetovavcov, Janeza in Mete.

(Nadalje.)

II. Ženina pred fajmoštram (kardelanam).

Nekaj časa pred dokončanimi oklici sta bila Janez in Meta s svojima očetama vred k fajmoštru poklicana.

Fajmošter so jih veselo in prijazno sprejeli, in takó nagovorili:

Upam, de ste se pred deželsko gosposko zavolj vsiga dobro pogovorili, in vse v čisto djali?

Blaže in Janez: O vse, gospod fajmošter! vse.

„Skerbita sedaj, ljuba ženina! — so poprijeli fajmošter — de tudi pred Bogam vse v čisto spravita in poravnata. Začnita z Bogam, de bosta tudi z Bogam posledovala in končati zamogla. Zakon, v kteriga stopita, je svet stan. Spovednik vama bo obilniši povedal, kakó se imata v zakonskim stanu práv in zvestó obnašati; jez vama hočem le to povedati, kar je k srečnimu življenju potreba:

„Iméjta Boga in cil in konec zakona zmirej pred očmi. Cil in konec zakona pak ni drugi, kakor ta, de se po nar. modrejšim Božjim namenu človeški rod množí, in za dobro zrejenje otrok skerbí. Zakonski, kteri ta sveti cil in konec zakona zoper opominovanje svoje vesti iz oči spusté, so večidel že na tem svetu kaznovani (štrafani). Živita tedej v tem stanu pametno in keršansko v vsem strahu in sramožljivosti. Poštujta eden družiga; poštujta sama sebe. Ljubita eden družiga! Prava ljubezen pa zamore le tedej obstati, če je na poštovanje eden družiga, to je, na čednost ali krepost operta. Zakaj le krepost ima stanovitno lepoto, in je torej zmirej poštovanja in ljubezni vredna. Prizadevajta si torej pred vsem za pravo keršansko čednost, in takó bo tudi ljubezen med vama zmirej lahko obstala.

Lepôta zvedlí,

Krepôst obstojí.

Skerbita za hišni pokoj! Varita se zlasti perve zamere; zakaj perva rada k drugi in večí zapelje; večí razžaljenje ali razpéra pa, če se je tudi po tem sprava zgodila, se težko kterikrat popolnoma pozabi. Sej mende je tudi pri vas navaden pregovor:

Raztergan trak tud še tak dobro spet sošij,

Poznalo se vunder zmirej bo, de cel več ni.

Išita torej vsaki needinosti nasproti priti, ali jo prestreči. Prenesita pomanjkanja in slabosti eden družiga s krotkostjo in poterpežljivostjo. Sej vésta, de ni noben človek brez nepopolnosti. Majhne zopernosti ali žale prenesita s tihim poterpljenjem, ali pa si raji hitro povejta, kaj vama težko dé. Le nikar besede položiti, ali kakor per vas pravite, mute deržati! Bodita eden proti drugimu odkrita in ravna. Polovinita vse terpljenja in veselja med seboj; takó bo vsako terpljenje polajšano, in vsako veselje podvojeno.

Sej sta zmirej zvesto k pridigam in keršanskim naukam hodila, in jez vém iz nedeljske šole, de sta v stani, kdej svoje otroke v keršanski veri in dolžnostih dobro podučiti. Več, ko vès uk pa velja dober izgled. Skusita ga precej od konca pri svojih večih otrocih — pri pôslih; napeljujta jih z besedo in zgledam k vsemu dobriemu; skerbita — vajna dolžnost je — za njih telesni in dušni prid! — Pri teh besedah je nevesta globoko zdihihnila. Janez jo je milo pogledal.

Fajmošter so sklenili svoj nagovor s tem opominam: „De bi pred poroko pod eno streho stanovala, ali pa zavoljo tega, kér sta že ženin in nevesta, na svojo poprejno sramožljivost in na Boga pozabila, tega se mi od vaju ni treba bati. Še enkrat: začnita z Bogam! Pervi kristjani so po izgledu Tobija in Sare zakonski stan z molitevjo in zderžnostjo začeli. K sklepu vama vošim iz serca srečo k novimu stanu — pa tudi poterpežljivost v križih in terpljenjih, kterih vama ne bo zmanjkovalo. Vama zamorem z besedo ali djanjem v kaki reči pomagati, pridita k meni!“

Oba. Če smeva prositi, gospod fajmošter!

Fajmošter. „Pridita le; vselej me bo veselilo. (Med tem sežejo v predál). „Tukej, — so djali, — vama dam majhno ženitninsko darilo v spomin. Varita ga dobro, in kader vama Bog kako terpljenje pošlje, ozrita se na-nj, in tedej — vama bo lažeje pri sercu!“ Bil je en svet križ (krucifiks).

(Dalje sledí.)

Vesél dan na Vranskim.

Se Vransko, poslédnjo selo na Štajarskim na veliki cesti proti Ljubljani s cesarsko pošto in mnogimi lepimi hišami, de je bolj tergu ko vesi podobno — že samo na sebi popotniku dobro priporoča: ga bo posihmal farna cerkev, ki konec vesi proti jutru veličastno stoji, še tóliko bolj znašala. Glas zvonjenja je že zdavnej memogredoče s svojim lepim petjem razveseljeval; pa očesu cerkev še ni popolnoma vstregla, ne odzunaj ne od znotraj. Zob časa je marsikako reč razdjal ali vsaj móčno poškodoval, ki je za čast božje hiše potrebna. Odslej pa ne bo lahko kdo pri ti cerkvi kaj potrebniga pogrésal, razun primére samiga oboda, ki je po večkratnim dozidavanji nekaj svoje pristojnosti zgubila. Častiti gospod fajmošter Andrej Zdolšek so to cerkev na Krajski méji, kakor poprej cerkev svete Heme na Hrovaški méji, takó verlo popravili in zlépšali, de je le veselje blizo priti, sosebno pa va-njo stopiti. Po celi cerkvi je položen nov tlak iz terdiga marmorja, kteriga béle in černe plóše, gladko izdelane in lepo vverstene cele tla krijejo. Tudi stóli po cerkvi so vsi novi, iz orehoviga lesa lepo izdelani, in razumno razstavljeni. Velki oltar sv. Mihela, in dva stranska kmalo pod koram, so novi. Le podobe svetnikov iz lesa izdelane so ostale, tode so vse prenovljene, močno pozlačene, de niso pervim podobne; tudi tabernakeljni so čisto novi in verlo izdelani, in dvé prečudno lépi podobi Jezusa in Marije na platno malani, kitite stranska oltarja, vsaka eniga. Čez stebre in drugi lés, ki mu zlato ne gré, so žive farbe v krasni razliki kakor vlite; takó de sercé človeku od veselja igra, ko vse to zagléda, sosebno izsréd cerkve ali od velikih vrat, od koder se vsi trije oltarji ob enim vidijo.

Zlatarsko in malarsko délo in nekaj drobnejiga rezljanja je gosp. Miha Rozenberger iz Gradca izdelal, kar ga bo mnoge léta verliga umetnika spricevalo; oltarje in tabernakeljne je Janez Rangus, Krajnc iz Kamnika, zdaj posestnik v Vojniku verlo in razumno naredil.

Po mnogih trudih pa velikih troških gosp. fajmoštra in hvaležnim podpiranji njih poštenih farmanov je bilo

vse to in še veliko drugiga znotraj in zunaj cerkve in na mertvišu svete Lucije dan h koncu doznano. Mogočen strel, ki so ga Vranski mladenči oskerbeli, je večerko tega dne na dalječ okoli razglasoval, de je veliko délo doveršeno, in vabil soséde k veselju na drugi dan. Glas topóv se je tudi drugi dan — 3. adventno nedéljo še pred svitām po daljnih ravninah in višinah razlégal, in kér je bilo tudi vreme lepo jasno — le pét stopinj mraza — nas je rés veliko množo sklical. Kar térlo se je od ljudi po cerkvi že pred desetémi; vsak prostorček je bil tésno zastavljen; stoli z odrašenimi natlačeni, po naslonilah polno otrók materam v rokah.

Kadar so visoko častiti gospod Braslovški téhant, duhovski svétnik, Jožef Batistig bili oltarje poblagoslovili, in presv. rešnje telo iz stranskiga oltarja sv. Antona v nov tabernakelj na velki oltar prenesli (kar se je zavoljo premnogo ljudi težko izpeljalo), so stopili čast. gospod Matija Vodúšek, duhovski svétnik, vodja némških šol in némški pridgar v Celji na govorníše (prižnico), ki je tudi silno lepo prenovljeno. Za toliko vesélo in častito godovanje bi si gosp. fajmošter ne bili mogli boljiga govornika poiskati. Verh téga, de so zgovoren, razumen in pobožen govornik, so tudi iskren in izobražen Slován. In takó je prišla k lepimu godu lépa beséda v lepi obléki. Kakor je pobožno sercé razveselila, bi bila tudi narbolj učenimu Slovencu vsa ušéc; ne de bi si bila le količkaj v ptušino zašla. Gospóda in kmet, duhovšina in ljudstvo, vse je bilo pazno in mirno pri céli govorici. Le prehitro nam je ta lépa ura minila; modre besede pa — pač tudi zlate jabelka v zlati posodi — bodo gotovo vsim dolgo dolgo v spominu ostale! Po sveti maši, ktero so zgorej pohvaljeni gospod téhant v sredi mnogih duhovnov častito péli, se nas je velika družina v farovž podala, kjer smo okoli ljubiga gostivnika takó dolgo veseli pomen obhajali, de so se svetle zvézde na nebi prikazale. S.

Dopis iz Celja.

Ponedélník 19. Prosénca so umerli v Celji v 92. letu svoje starosti blagorodni gosp. Baltažar žlahtni Ciernfeld, vitez c. k. reda sv. Leopolda, doslužen c. k. svetovavec deželnega poglavarstva in kresijski poglavar, častni mestnjan Celjskiga mesta in ud c. k. kmetijskih družb na Štajarskim in Krajskim, prečasten in mnogo ljubljén mož. Tudi na Krajskim so rajniki še v dobrim spominu, kjer so pred več leti poglavar c. k. Postojnske kresije bili. — V sredo, 21. dan imenovaniga mesca je bil Njih slovesen pogreb. Celó mesto in mnogo družih ljudi iz bližnjih in daljnih krajev so Jih na véčno pokojiše spremili in Jim poslednjo čast skazali. J. Š.

Nekaj za premišljevanje o pustu.

Dunajske Novice so unidan na znanje dale, de število po vsih césarskih deželah, razun Ogerskiga in Hrovaškiga, v letu 1844 poročenih ljudi zneslo skupaj 179782, potem takim 5521 menj ko v letu 1843. Samó na Českim in Sležkim so jih več ko pretečeno leto poročili in sicer na Českim 618, na Sležkim pa 152 več. Po vsih družih deželah jih je pa menj v zakonski stan stopilo, ko v letu 1843; na priliko: na Štajarskim v letu 1843 je zneslo število ženinov in nevest 6570, v letu 1844 pa 5959, torej 611 menj; na Koroškim 1662, v letu 1844 pa 1598, torej 64 menj; na Krajskim 3243, v letu 1844 pa 3122, torej 121 menj; na Primorskim 3846, v letu 1844 pa 3763, torej 83 menj; v Dalmaciji 2977, v letu 1844 pa 2918, torej 59 menj.

Kaj neki je tega vzrok? Če jih je zató menj v zakonski stan stopilo, kér so dobro prevdarili, de bi ne mógli žene in družine pošteno prerediti, je práv, de so samei ostali; vsak drugi vzrok pa kakoršni si bodi je napak.

Somenj o sv. Pavlu v Ljubljani.

Ni ne res, de bi sedajni časi slabi bili. Prašajte štacunarje, in povedali vam bodo, de so ta somenj grozno veliko drazih židanih rut ženstvu poprodali, od 3 do 4 gold. eno! Naše kmetice so od dne do dne bolj košate, v oblačilu bolj ošabne; kam bo to peljalo? Štacunarji se sicer smeja — kmetíje pa na kant gredó. Zadnji čas je, de bi pametni gospodarji zoper napuh svojih mlajših družbo napravili, ktere namen bi bil, prevzetnost v oblačilih zatirati. Že hlevska dekla nosi židano ruto s srebrnimi in zlatimi rožami, zatorej takó srebra in zlata pomanjkuje. Ni dosti, de nektere gospóske ženske krila nosijo, de so bolj sodu, ko človeku podobne — se že take spake tudi med kmetiški dekličí vidijo. Ali véste, ljubi kmetje, zakaj je pšenica vedno dražji? Poglejte košate ženske krila in zvedili boste odgovor na to vprašanje. Vsaka ženska zdej potrebuje na leto 5 funlov štirke — štirka je pa iz pšenice narejena; torej nje kup raste, več ko ženske za krila štirke potrebujejo. Tode brez zamere poštirkané dekleta! saj vém, de vam take pridige globoko v serce ne gredó; moj namen je bil le, vam pokazati, de ste vé krive, če srebra in zlata manjka, in de je pšenica v kupu poskočila. Dr. B.

Urno, kaj je noviga?

(V Peštu na Ogerskim), kjer ima toliko lepe goveje živine, je pretečeni mesec veljal funt govejiga mesá 14 krajc. slabiga denarja, to je nemalo menj ko 6 krajc. srebra; sernje mesó pa le 4 krajc. srebra funt. Čuden kup!!

(Zima) je v južnih deželah Španskiga in Francozkiga práv huda, snegá in ledú imajo na kupe. V Ljubljani imamo še zmíraj mehko vreme, brez snegá.

(Še en nanavadni prikazik letašnje zime). 28. dan pretečeniga mesca je gosp. Fleišman v botaniškim vertu, brez de bili na njem zemljo kaj prekopal, dva po tleh lezeča kebra (Maikäfer, Scara-beus Melolontha L.) našel.

(Döbler) je že v Ljubljani.

Vganjka.

Peter in Pavel sta pasla ovcé. Peter pravi: daj mi, daj Pavel! eno svojih ove, de jih bova obá enako število imela. Pavel mu odgovori: daj mi rajši tí eno od svojih, de jih bom jez še enkrat toliko imel, ko ti. — Koliko jih je vsak zmed nju imel? J. P.

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Bankanote.

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	31. Prosénca.		26. Prosénca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	1	57	2	6
1 » » banaške...	2	8	2	6
1 » Tursice.....	1	15	1	15
1 » Soršice.....	—	—	1	45
1 » Rěži	1	35	1	40
1 » Ječmena	1	17	1	20
1 » Prosa	1	9	1	15
1 » Ajde	1	3	1	—
1 » Ovsa	—	51	—	51